

## เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้เป็นวันหยุดนะ วันสวรรคตของรัชกาลที่ ๙

คุณงามความดีๆ ที่สร้างไว้ไง อดีตอนาคต สิ่งที่เป็นอดีตๆ มา อดีตที่เราได้สร้างคุณงามความดีของเรา มา แล้วสร้างคุณงามความดีมาจนสังคมยอมรับ

คนดีๆ ใจ ดีเพราะการกระทำ ทำคุณงามความดีๆ ยิ่งมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน ถ้ามันเป็นธรรมๆ มันจะมีความสุข แล้วได้สร้างโอกาสเป็นพระโพธิสัตว์ๆ แต่ถ้ามีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน แล้วทำความเห็นแก่ตัวๆ ทรราช

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราได้เกิดในประเทศอันสมควร เราได้เกิดในร่มโพธิ์ร่มไทร เรื่องนี้เราคิดมาตลอด เพราะอะไร เพราะตั้งแต่เด็กมาก็เห็นพระองค์ท่านแล้ว แล้วจนสวรรคตไป สังคมร่วมเย็นเป็นสุข เราไม่ได้มองแต่ว่าคิดเอาเอง

ดูรอบข้างสิ รอบข้างประเทศไทยล้มลุกคลุกคลานไปหลายรอบ ใจของเราก็เจียนอยู่เจียนไปนะ ท่านเท่านั้นแหละที่รักษาไว้ ถ้าท่านไม่รักษาไว้ล่ะ เพราะนโยบายมันออกจากที่นั่น นโยบายออกจากที่นั่นขึ้นมาแล้ว รักษาประเทศชาติแล้ว ประเทศชาตินี้ไว้

ใจคนที่คิดๆ ก็คิดเอาแต่ความเห็นแก่ตัว เอาแต่ประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าที่นี้อุดมสมบูรณ์ เขาก็มาตัดทอง พอที่นี้ขาดแคลนก็ถีบหัวส่งเลย

นั่นมันเป็นเรื่องของโลก มันดวงใจของใครก็เป็นดวงใจของคนคนนั้น เราเอาดวงใจของเรา ดวงใจของเรา เราระลึกถึงบุญคุณที่ท่านได้สร้างไว้กับประเทศชาติ ทำให้เราได้อยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข มันก็ทำให้ทำมาหากินได้ แค่ว่าความร่มเย็นเป็นสุขเท่านั้นละ

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

แล้วชีวิตนี้มันคืออะไรละ

ชีวิตนี้ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีกรรมดีและกรรมชั่ว เวลากรรมดีและกรรมชั่ว เวลาเกิด ๆ เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่แตกต่างกัน แตกต่างกันด้วยความรู้สึกนึกคิด แตกต่าง กันด้วยสติปัญญา แตกต่างกันมาทั้งนั้นนะ แล้วเราจะฉลาดอย่างนั้นได้อย่างไร

ภาวานา! หลับตาลง หายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ ใ้พวคนักปราชญ์ราชบัณฑิต มันถากมันถาง ใ้พวกลองเขลาเบาปัญญา อะไรก็พูดๆ อยู่ในถ้ำ ใ้ของเขา แหม! สว่างไสว หู ตา นี่กว้างไกล มีปัญญามาก

ปัญญาของโลกนี้ มันก็หมุนเวียนอยู่ในโลกนี้ แล้วจึงตายไปแล้วจึงต้องมาเกิดกับโลกนี้ ต่อไป แต่ถ้าหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ เวลามันมีสติมีปัญญารุ่งขึ้น มา ชีวิตนี้ถึงเราจะเป็น ชาวไร่ชาวนา เราจะทำได้ก็แล้วแต่ มีสติปัญญาควบคุมตัวของตัวเองได้ ทำสิ่งใดเพื่อ ประโยชน์สุขกับตัวของเราเองได้ ทำแล้วมันภูมิใจ

ไม่ใช่ว่าคิดน้อยเนื้อต่ำใจ เราเป็นชาวไร่ชาวนา เราจะนั่งเครื่องบินเจ็ต

โอ้โฮ! มันเกินไป ชาวไร่ชาวนาเราก็เดินด้วยเท้า ไปไหนก็ได้ จบ ไม่ทุกข์ไม่ร้อน ไม่เดือด ไม่ร้อน มันสบายใจ ใจสบายใจที่ไหน นี่ไง สติปัญญา

ถ้าสติปัญญานะ มีสติ แล้วหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ หน้าที่อาชีพการงานของ คนมันแตกต่างกัน เราทำแต่คุณงามความดีของเรา แล้วถ้ามีสิ่งใดเกิดขึ้นนะ มันกรรมของสัตว์

หลวงตาท่านเน้นย้ำเลย “ใครจะดี ใครจะชั่ว มันเรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดี ของเราละ”

แต่ใครทำได้ พอใครจะดี ใครจะชั่ว มันเบียดเบียนเราไง แต่ใครจะดี ใครจะชั่วมันเรื่องของ เขา มันสร้างเวรสร้างกรรมของเขาจบแล้ว แต่เราไปผูกโกรธเขา

แต่เราไม่ผูกเจ็บผูกโกรธเขา แต่เรารู้

คนมีความรู้สึกนะ มีสมองด้วย มีความคิดด้วย ถ้ามันฟาดฟันกัน มันวนเวียนกันไปหมด เราไม่ทำสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นแล้วมันจะเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์โลก เป็นเวรเป็นกรรมของเรา การ กระทำนั้นนะเป็นของเราทั้งนั้น

แล้วจะทำคุณงามความดีๆ อย่างของเรา เราอยู่กับครูบาอาจารย์มา ลูกศิษย์หลวงปู่มัน “ทำบุญทิ้งเหวๆ”

เวลาท่านเล่าถึงหลวงปู่มันนะ หลวงปู่มันปิดทองหลังพระ ทำคุณงามความดีใต้ดิน ทั้งนั้นนะ เห็นแล้วมันชอบ ยิ่งหลวงตา ก่อนโครงการช่วยชาติฯ ไม่มีใครรู้

นั่นนะความจริงมันต้องเป็นอย่างนั้น สิ่งที่เป็นอย่างนั้นๆ ไง เพราะอะไร เพราะนี่มันเรื่องเล็กน้อย เรื่องปลายเหตุ

ต้นเหตุๆ นะ ตั้งแต่เริ่มทำความสงบของใจ ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา อยากรจะฝึกหัดปฏิบัตินะ แค่ทำความสงบของใจเข้ามามันก็แสนยากแล้ว แล้วถ้าทำความสงบของใจเข้ามาได้นะ มันมีความสุข มันมีความสงบของมัน ถ้าทำความสงบแล้วนะ มันไปส่งออก มันไปรู้เรื่องราวรอบภายนอกทั้งหมด นี่เพราะอะไร วาสนาทั้งนั้นนะ

การภาวนามันวัดวาสนาของจิตของแต่ละบุคคล จิตของแต่ละบุคคลที่มันทำความดี เราเกิดมากับโลกนี้ ทำหน้าที่การงานของเราเพื่อดำรงเลี้ยงชีพ พุทโธฯ เราจะฝึกหัดหัวใจของตน ถ้าพุทโธฯ นะ จิตมันสงบ ถ้ามันสงบมันจะ เอ้อะ!

ไฉนเราไม่มีอะไรเลย พุทโธฯก็บ่นๆไปเรื่อย แล้วอารมณ์ก็พลุ่งพล่านไปเรื่อย แล้วมันจะเป็นตรงไหนละ เพราะมันไม่ใช่สมาธิไฉ

ถ้ามันเป็นสมาธินะ มันจะมีความสุขของมัน ถ้ามีความสุขของมัน แล้วก็ดูดีมีมาก อยากรจะได้อย่างนี้อีก แต่คราวหน้าทำแล้วแสนยาก แสนยากเพราะกิเลสมันพลิกมันแปลงของมัน แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราฝึกหัดของเรา เห็นไหม

ครูบาอาจารย์ท่านสอนเราเอง ให้ชำนาญในวสี

ให้ชำนาญในวสีคือชำนาญในการปฏิบัติ ชำนาญในการวางอารมณ์ ชำนาญในการ เพราะมันวางอันเดียวไม่ได้ อารมณ์คนมันเสมอดันเสมอปลายหรือ เดียวก็เรื่องหนึ่งๆ แล้วเรื่องอะไรที่มันกระทบกระเทือนใจหนักๆ เอาไม่ได้

ฉะนั้น การพุทโธตั้งสติมันก็ต้องมีสติปัญญาเท่าทัน ถ้ามันนุ่มนวล วันนี้อารมณ์ดี จะดีงาม เราก็พุทโธชัดๆ มีสติสัมปชัญญะ เวลาทำไปๆ มันจะอ่อนลงเป็นเรื่องธรรมดา มันอ่อนเป็นเรื่องธรรมดา เพราะอะไร เพราะมันละล้าละลังต่อเนื่องไปไฉ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ เป็นความจริงๆ ความจริงมันเกิดจากสัจธรรม ความจริงมันต้องเป็นความจริง ทั้งๆ ที่ความจริงคนทีไปเจอยังงเลย มันคืออะไรละ มันคืออะไร แต่พอเขาสัมผัสแล้ว อ้อ! ใจเราเอง ไม่ใช่อะไรหรอก ใจที่มันทำให้เราเกิด ใจที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วมันครอบงำด้วยอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล แล้วอารมณ์มันก็มีวิชาที่จิตนั้นนะ

หลวงปู่่มั่นบอกว่า “กิเลสอยู่ที่ฐิติจิต”

คิดอะไร อารมณ์จะเกิดขึ้น ต้องเกิดขึ้นจากกิเลสอันนี้แหละ แล้วเราก็ตามมันไปๆ ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น แต่ถ้าฝึกหัดปฏิบัติไปแล้วมันจะเข้าถึงหัวใจ อ้อ! ใจเราเอง

ใจเราเอง ต้องมีสตินะ มีสติมีปัญญาเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตน ถ้าไม่ใช่ใจเราเองล่ะ ไม่ใช่ใจเราเองมันก็อารมณ์ กิเลสมันปั่นแต่งให้ใจ

ฝึกหัดปฏิบัติของเราไป ถ้ามันจะฉลาดขึ้น แล้วฉลาดหมดนะ มันไปดูสิ่งใดก็ได้แล้วแต่หน้าที่ของเราเรื่องหนึ่ง สังคมที่เขามีความรับผิดชอบที่ใหญ่กว่าเรื่องหนึ่ง ต้องใหญ่กว่าเราหน้าที่ของเรา เรื่องนี้เรารับผิดชอบทั้งหมดนะ แต่สังคมที่เขาอยู่ร่วมกันมันภาระหน้าที่อันนั้นต้องเอาอันนั้นก่อน

นี่ไง ถึงบอกว่า ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ให้ปิดทองหลังพระ เศรษฐกิจพอเพียง แล้วผลของมันไง ประเทศชาติไม่ต้องกู้หนี้ยืมสิน ประเทศชาติไม่ต้องกู้ยืมมาเพื่อจะเอาผลประโยชน์ของใคร สุดท้ายแล้วมันก็มาตลอด มาเอาเป็นผลประโยชน์ของตัวเอง แล้วก็สร้างหนี้สร้างสินไว้ให้กับประเทศชาติ เขาเรียกว่าหนี้สาธารณะนะ

เขาเรียกสภาพัฒนาการ

การเกิดๆ เราเกิดมาที่ไหนนะ นั่นแหละสิทธิของเรา มันมีสิทธิ ความรับผิดชอบของเรา ถ้าเราจะเอาความจริงๆ อดีต สิ่งที่ผ่านมาแล้วมันเป็นอดีต

อดีต หลวงพ่อเอามาพูดทำไม เอาปัจจุบันนี้สิ

เพราะอดีตมันจะส่งมาอนาคต เพราะอดีตที่มันดีงาม มันถึงส่งสิ่งที่ดีงามของเราขึ้นมา แล้วสิ่งที่ดีงามขึ้นมา คนที่จะเป็นผู้ที่นำได้นั้นต้องมีอำนาจวาสนาบารมี ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาบารมี ไม่มีใครร่วมมือด้วยหรอก ขนาดมีอำนาจวาสนาบารมีแล้วมันเป็นเรื่องธรรมดา

ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนและคนชั่ว มันต้องมีคนอย่างนั้นนะ มันมีของมันอยู่แล้ว แล้วถ้ามีของมันอยู่แล้วนะ ถ้าเราไปสนใจเรื่องอย่างนั้น เราทำความดีไม่ได้แล้ว

ความดีของเรา เราก็จะทำของเรา ใ้เรื่องของเขามันเรื่องของเขา ใครจะดีใครจะชั่วเรื่องของเขา แล้วมีผลกระทบกับเราไหม มี แต่ถ้ามีสติปัญญา เห็นไหม เรื่องของเขา ยืมๆ เลย

เวลา สพุเพ สตฺตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เป็นสุขๆ เกิด อยู่มาอยู่กับกุศล เป็นสุขๆ เกิด

ใจของเรา เรายกษาหัวใจของเรา เราทำประโยชน์กับเรา พระพุทธศาสนาสอนที่นี่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือหัวใจของสัตว์โลก แล้วหัวใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา ทำความสงบได้ เออ! ใจเราเอง

ถ้าใจเราเองนะ ถ้าน้อมไปเห็นสติปัญญา ๔ นั้นแหละมันจะไปเห็นกิเลส ทุกคนไม่รู้ไม่เห็นกิเลส มันจะไปรักษาอะไรกัน ละเมอเพื่อพากันไปทั้งนั้น

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ มันต้องรู้ต้องเห็น แล้วเห็นแล้วมันเห็นเป็นอย่างไร เห็นแล้วล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ มีอำนาจวาสนานะ ครูบาอาจารย์ท่านจะให้กำลังทั้งนั้นนะ คอยคุ้มครองดูแล เออ! สู้มันๆ

หลวงตาพระมหาบัว เวลาท่านพิจารณาของท่าน ที่พิจารณาคัดแยกชั้นไร้ พอขึ้นไปหาหลวงปู่มัน

“เออ! มันต้องอย่างนี้สิ”

เขาหวังกันตรงนั้นนะ หวังว่าทรัพย์สมบัติของบุคคลคนนั้น บุคคลคนนั้นจะได้เป็นที่พึ่งพาอาศัยของคนอื่นต่อไป เพราะหลวงปู่มันท่านชราคร่ำคร่าแล้ว พวกเราจะต้องตายไปข้างหน้า แล้วคนที่จะสืบต่อ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ใครปกครองใคร ให้สงฆ์ปกครองสงฆ์ แล้วสงฆ์ที่นั่นมันจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาได้ไหม ถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติมานะ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันหอมทวนลม ไม่ต้องไปแยกแยะคะคานกับใครทั้งสิ้น เอาความจริงอันนั้นขึ้นมา

ถ้าเอาความจริงอันนั้นขึ้นมาะ ให้สามโลกธาตุ มันยังมาแย้งความจริงในใจเราไม่ได้ ให้สามโลกธาตุ มันจะมาโต้แย้งความจริงในใจของเรา เป็นไปได้อย่างไร ไม่มี

แต่ถ้ามีกิเลสนะ กุญแจใหญ่ จะครองสามโลกธาตุ

เขาไม่ให้มีเครื่องหอก แล้วไม่มีความเป็นจริงอยู่ด้วย

เราทำความเป็นจริงของแต่ละบุคคลขึ้นมา มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ต้องความเพียรชอบ

ความเพียรสักแต่ว่าความเพียร พวกลัทธิความเชื่ออื่นๆ ที่เขาทำ เขาก็ภาวนา แล้วมันเป็นจริงไหม มันก็เป็นจริงเป็นไสยศาสตร์ เป็นไสยเวทไปอย่างนั้นนะ มันร้อยแปดพันเก้า

ฉะนั้น ชาวพุทธมันต้องมีสติปัญญา คัดเลือกคัดแยก กาลามสูตร ห้ามเชื่อๆ แล้วเราก็พิจารณาว่ามันจริงหรือไม่จริง ถ้าไม่จริง เราก็วางไว้ มันกรรมของสัตว์ สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม กลุ่มก้อนของใคร สังคมของใคร มันกว้างกันไปอย่างนั้นนะ

แต่ของเรา เราไม่เกี้ยว ไม่เข้าสังคมใดๆ ทั้งสิ้น เข้าสังคมเดียวคือสังคมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เราทำคุณงามความดีของเราไว้ ทำคุณงามความดีของเราคือทำคุณงามความดีเพื่อใจดวงนี้ แล้วใจดวงนี้มันพัฒนาขึ้นมาแล้ว มองนะ แล้วมันสังเวช ทำไมเขาทำกันอย่างนั้น ทำไมเขาเป็นกันอย่างนี้

วุฒิภาวะหัวใจเขาได้แค่นั้น จะไปอ้อมเขาขึ้นมาก็ไม่ได้ ไปอ้อมขึ้นมา เขาหาว่าจะไปปกอลอกเขานะ เขาจะอยู่ของเขาอย่างนั้นนะ

ไอ้ของเราไม่ใช่ ไม่ต้องการใดๆ เลย หัวใจของมนุษย์ ฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มันเป็นข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา มันจะเป็นสมบัติของบุคคลคนนั้น เอวัง